

Mari Sjöström, Terhi Päivärinta,
Minna Antila, Minna Lindberg

Undervisningsminister Li Andersson

Initiativ till möjliggörande av distansundervisning inom den grundläggande utbildningen för läropliktiga

När samhället förändras är det viktigt att utbildningen och undervisningen hänger med i utvecklingen och också fungerar som vägvisare. Utbildningen ska leva i tiden och kunna utnyttja de möjligheter som digitaliseringen medför på ett flexibelt och ändamålsenligt sätt.

Enligt 4 § i lagen om grundläggande utbildning är kommunen skyldig att för barn i läropliktsåldern som bor på kommunens område ordna grundläggande utbildning samt förskoleundervisning året innan läroplikten uppkommer. Bestämmelser om elevens skolplats eller annan undervisningsplats finns i 6 § i lagen om grundläggande utbildning. Enligt paragrafen är kommunen skyldig att för varje läropliktig samt för dem som får förskoleundervisning och påbyggnadsundervisning anvisa en så kallad närskoleplats eller någon annan plats där undervisningen ordnas. Enligt 28 § 1 mom. i samma lag har en elev som deltar i den grundläggande utbildningen rätt att gå i den skola eller den andra undervisningsplats som anvisats honom eller henne. Eleven har enligt 30 § i lagen om grundläggande utbildning rätt att få undervisning enligt läroplanen, elevhandledning och tillräckligt stöd för inläring och skolgång genast när behov uppstår.

Finlands utbildningssystem bygger på förtroende mellan den lokala och den nationella nivån. Det finns starka bevis för fördelarna med att ordna kommunal grundläggande utbildning. Kommunerna fattar beslut om hur den grundläggande utbildningen för läropliktiga ska ordnas på ett sätt som lämpar sig för de lokala förhållandena. Kommunerna beslutar bland annat om skolnätet, bildandet av undervisningsgrupper, det allmänna ordnandet av undervisningen och personalstrukturen. Utgångspunkten är att undervisningen för en elev i läropliktsåldern ordnas varje skoldag i den närskola som anvisats eleven.

De samhälleliga utvecklingstrenderna innebär ett förändringstryck på upp-rätthållandet och utvecklandet av de grundläggande utbildningstjänsterna. Befolkningsutvecklingen inverkar avsevärt på den grundläggande utbildningens tillgänglighet. Hur ordnandet av den grundläggande utbildningen utvecklas varierar mycket vid en jämförelse av växande kommuner och kommuner med minskande folkmängd, där man på allvar måste överväga att koncentrera skolenheterna på grund av det minskade antalet elever.

Våren 2020 förpliktades anordnarna av grundläggande utbildning att överföra största delen av eleverna till distansundervisning inom en nästan oskäligen tidsram på grund av coronapandemin. Kommunerna tog sitt ansvar och enligt utredningar lyckades man under omständigheterna bra med att ordna undervisningen. Våren visade att den gällande lagstiftningen ur utbildningsanordnarnas synvinkel inte i tillräcklig utsträckning stöder reaktioner på undantags- och störningssituationer, om situationen förutsätter att distansundervisning tas i bruk.

Enligt Kommunförbundet är det dags att grundligt utreda möjligheterna till distansundervisning inom den grundläggande utbildningen.

Identifiering av distansundervisning från den grundläggande utbildningen till andra stadiet

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING (INKL. PÅBYGGNADSU ^N DERVISNING)	GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING FÖR VUXNA	GYMNASIUM	YRKESUTBILDNING
Fjärruppkoppling i undervisningen	Distansundervisning	Distansundervisning	Distansundervisning
<ul style="list-style-type: none"> Lagen om grundläggande utbildning ger inte rätt att ordna distansundervisning för läropliktiga. Undervisning som utnyttjar fjärruppkoppling nämns i grunderna för läroplanen. Den kan genomföras enligt principer som motsvarar närundervisningen endast från skola till skola. 	<ul style="list-style-type: none"> Lagen om grundläggande utbildning 46 § Möjliggörande för utbildningsanordnaren Utbildningsformer: närundervisning, distansundervisning och flerformsundervisning 	<ul style="list-style-type: none"> Gymnasielagen 13 § Baserad på utbildningsanordnarens beslut Kan förordnas i tillståndet 	<ul style="list-style-type: none"> Lagen om yrkesutbildning Baserad på utbildningsanordnarens beslut
Informations- och kommunikationsteknik <ul style="list-style-type: none"> Apparatur Förbindelser Inlärningsmiljöer (plattformar) Kunnande 			

Kommunförbundet föreslår att undervisnings- och kulturministeriet utreder:

- 1. Hur man i lagen om grundläggande utbildning kunde skriva in permanenta och ändamålsenliga bestämmelser som möjliggör distansundervisning i olika undantags- och störningssituationer som avviker från normala förhållanden.**
- 2. Fördelar och möjligheter med distansundervisning som en del av ordnandet av den grundläggande utbildningen; att utredas genom försök.**

Exempel på tänkbara försöksmodeller:

- a) Distansundervisning från skola till skola
- b) Distansundervisning från skola till en annan lokal som kommunen/utbildningsanordnaren administrerar (undervisningsarrangemang på flera platser)
- c) Andra arrangemang, t.ex. arrangemang som vidtagits för en individ

- 3. Användning av distansundervisning inom den grundläggande utbildningen som en permanent form av utbildningsanordnande med hjälp av de uppgifter som fåtts genom försöken.**

Kommunerna har uttryckt sin vilja att utreda, utveckla och utnyttja informations- och kommunikationsteknik i den grundläggande utbildningen i allt högre grad. Informations- och kommunikationstekniska lösningar möjliggör nya undervisningsarrangemang. Att tillåta distansundervisning under vissa förutsättningar ses som ett konkret sätt att göra undervisningen mångsidigare och flexiblare utan att elevens rättigheter försämras.

Kommunförbundet föreslår att undervisnings- och kulturministeriet inleder utredningsarbetet. Kommunförbundet oroar sig för att ärendet inte granskas tillräckligt grundligt utan en mer omfattande utredning och praktiska försök.

FINLANDS KOMMUNFÖRBUND

Hanna Tainio
vice verkställande direktör

Terhi Päivärinta
direktör, undervisning och kultur